

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 27.10.2006
COM(2006) 638 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

17η ετήσια έκθεση εκτέλεσης των διαρθρωτικών ταμείων (2005)

{SEC(2006) 1373}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ	3
3.	ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ	8
4.	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ.....	10
5.	ΕΛΕΓΧΟΙ.....	11
6.	ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	13

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

17η ετήσια έκθεση εκτέλεσης των διαρθρωτικών ταμείων (2005)

Η παρούσα έκθεση υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία. Πρόκειται για τη 17η ετήσια έκθεση που καλύπτει τις δραστηριότητες των διαρθρωτικών ταμείων κατά το 2005.

Το περιεχόμενο της παρούσας έκθεσης παρουσιάζεται λεπτομερέστερα στο έγγραφο εργασίας της Επιτροπής (που επισυνάπτεται στην παρούσα έκθεση).

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το έτος 2005 σηματοδοτήθηκε, αφενός, από τις εντατικές προσπάθειες για την επιτυχή ολοκλήρωση της περιόδου προγραμματισμού 2000-06 και, αφετέρου, από την προετοιμασία της νέας γενιάς προγραμμάτων για την πολιτική συνοχής κατά την περίοδο 2007-2013. Σε ό,τι αφορά την εν λόγω πολιτική, τον Ιούλιο η Επιτροπή παρουσίασε ανακοίνωση για σχέδιο στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών της Κοινότητας για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή¹. Οι κατευθυντήριες γραμμές καθόρισαν κοινωτικές προτεραιότητες για τα νέα προγράμματα. Επιπλέον, η Επιτροπή εγκαινίασε διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και με άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά τη διάρκεια του 2005 προκειμένου να αναπτύξει στενότερη συνεργασία για την επιδίωξη των στόχων της πολιτικής συνοχής. Δύο πρωτοβουλίες συμφωνήθηκαν το 2005: η πρωτοβουλία JASPERS (Joint assistance to support projects in the opean regions - κοινή βοήθεια για τη στήριξη σχεδίων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες) για την παροχή βοήθειας στους κύριους δικαιούχους της πολιτικής συνοχής για την εκπόνηση σχεδίων υψηλής ποιότητας, και η πρωτοβουλία JEREMIE (Joint opean Resources for Micro to Medium Enterprises - κοινοί ευρωπαϊκοί πόροι για τις μικροεπιχειρήσεις και τις μεσαίες επιχειρήσεις) για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και των μικροεπιχειρήσεων, στη χρηματοδότηση².

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

2.1. Εκτέλεση του προϋπολογισμού

2.1.1. ΕΤΠΑ

Η εκτέλεση του προϋπολογισμού το 2005 ήταν σε γενικές γραμμές ιδιαίτερα ικανοποιητική. Συνολικά, διοχετεύτηκε το 99,96% των πιστώσεων αναλήψεων

¹ COM (2005) 0299 της 5ης Ιουλίου 2 005.

² Μια τρίτη κοινή πρωτοβουλία της Επιτροπής, της ΕΤΕπ και της Αναπτυξιακής Τράπεζας του Συμβουλίου της Ευρώπης (CEDB - Council of Europe Development Bank), η πρωτοβουλία JESSICA, βρίσκεται στο στάδιο της εξέτασης με στόχο την παροχή στήριξης για τη χρηματοδότηση σχεδίων για την ανανέωση και την ανάπτυξη των αστικών περιοχών με υποστήριξη χρηματοοικονομικών τεχνικών.

υποχρεώσεων το 2005 (σε σχέση με το 99,70% το 2004). Σε ό,τι αφορά τις πληρωμές το ποσοστό στο εκτέλεσης ανήλθε σε 99,65% (99,03% το 2004). Οι αναλήψεις υποχρεώσεων από τα προηγούμενα έτη για τις οποίες εκκρεμούσαν ακόμη πληρωμές³ ανήλθαν σε 55,4 δισ. ευρώ στο τέλος του 2005 (σε σχέση με 48,97 δισ. ευρώ το 2004) εκ των οποίων τα 39,9 δισ. ευρώ προορίζονταν για το ΕΤΠΑ (35,9 δισ. ευρώ το 2004). Οι αναλήψεις υποχρεώσεων ανήλθαν συνολικά σε 27,1 δισ. ευρώ το 2005 (26,5 δισ. ευρώ το 2004).

Πρέπει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή, η οποία στηρίζει επενδύσεις π.χ. σε σχέδια μεγάλης κλίμακας, θεωρείται φυσιολογικό να αναλαμβάνονται οι πόροι πολύ πριν από τις πληρωμές, καθώς αυτό αντικατοπτρίζει την εκτέλεση επί τόπου.

Η χρηματοοικονομική διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων υπόκειται σε κανόνες που καθορίζουν προθεσμίες για την περίοδο κατά την οποία πρέπει να καταβάλλονται οι πληρωμές για την κάλυψη προγενέστερων υποχρεώσεων: Ο λεγόμενος «κανόνας n+2»⁴. Το ανοιχτό υπόλοιπο των αναλήψεων υποχρεώσεων που εκτελέστηκε το 2000-2003 ανήλθε σε 3,4 δισ. ευρώ στις αρχές του 2006. Σε συνέχεια της ανάλυσης των εξαιρέσεων του «κανόνα n+2» (κρατικές ενισχύσεις, σχέδια μεγάλης κλίμακας κ.λπ.), τα κονδύλια που εκτιμάται ότι πρόκειται να αποδεσμευτούν ανέρχονται σε 42 εκατ. ευρώ (μόλις 0,19% του συνόλου των αναλήψεων υποχρεώσεων).

2.1.2. EKT

Η εκτέλεση του προϋπολογισμού το 2005 ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητική. Το 99,93% των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων εκτελέστηκαν το 2005 (έναντι 99,07% το 2004). Σε ό,τι αφορά τις πληρωμές, εκτελέστηκε το 99,86% των αναλήψεων υποχρεώσεων (99,31% το 2004), συμπεριλαμβανομένων 720 εκατ. ευρώ επιπρόσθετων αναλήψεων υποχρεώσεων που καταλογίστηκαν στο ΕΚΤ μέσω της συνολικής μεταφοράς και ενός διορθωτικού προϋπολογισμού. Το σύνολο RAL (υποχρεώσεις που απομένουν προς εκκαθάριση) στο τέλος του έτους 2005 ανήλθε σε 20,74 δισ. ευρώ (έναντι 19,35 δισ. ευρώ το 2004) εκ των οποίων 20,44 δισ. ευρώ αφορούσαν την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού ΕΚΤ (18,59 δισ. το 2004). Οι RAL για τις προγενέστερες περιόδους προγραμματισμού μειώθηκαν από 762,1 εκατ.

³ "RAL" (les restes à liquider). Αναλήψεις υποχρεώσεων που εκκρεμούν από προηγούμενα έτη.

⁴ Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 31 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 περιλαμβάνει τον ορισμό του κανόνα «n+2»: Το τμήμα μιας ανάληψης υποχρεώσεων, το οποίο δεν έχει ρυθμιστεί με πληρωμή έναντι ή για το οποίο δεν έχει υποβληθεί στην Επιτροπή καμία παραδεκτή αίτηση πληρωμής, όπως ορίζεται στο άρθρο 32 παράγραφος 3, έως η λήξη του δεύτερου έτους που έπεται του έτους της ανάληψης υποχρεώσεων, ή, όπου συντρέχει η περίπτωση και για τα ποσά για τα οποία εκάστοτε πρόκειται, εντός διετίας από την ημερομηνία τυχόν μετέπειτα απόφασης της Επιτροπής αναγκασίας για να επιτραπεί ένα μέτρο ή μια πράξη, ή έως την πάροδο της καταληκτικής ημερομηνίας για τη διαβίβαση της τελικής έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 37 παράγραφος 1, αποδεσμεύεται αυτεπαγγέλτως από την Επιτροπή· η συμμετοχή των Ταμείων στην εν λόγω παρέμβαση, μειώνεται κατά το ισόποσο.

Το κείμενο της έκθεσης αναφέρεται επίσης στον « κανόνα n+18» που ορίζεται στο άρθρο 32 (2) του προαναφερθέντος κανονισμού: «Ανάλογα με την πρόοδο της εφαρμογής της παρέμβασης, το σύνολο ή ένα μέρος της πληρωμής έναντι επιστρέφεται στην Επιτροπή από την αρχή πληρωμής, εάν καμία αίτηση πληρωμής δεν έχει αποσταλεί στην Επιτροπή εντός 18 μηνών από την απόφασή της για τη χορήγηση συμμετοχής των Ταμείων. Εάν η πληρωμή έναντι αποφέρει τόκους, οι τόκοι αυτοί καταλογίζονται από την αρχή πληρωμής στην οικεία παρέμβαση».

ευρώ στο τέλος του 2004 σε 304,7 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2005 (μείωση κατά 60 %).

Σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του «κανόνα n+2» για τις αναλήψεις υποχρεώσεων του 2000, του 2001, του 2002 και του 2003, αφορούσε 17 προγράμματα στο τέλος του 2005 με συνολικό ποσό 125.131.596 ευρώ (0,35% του αντίστοιχου ποσού της ανάληψης υποχρεώσεων).

2.1.3. ΕΓΤΠΕ (τμήμα "Προσανατολισμού")

Ο ρυθμός εκτέλεσης του προϋπολογισμού ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητικός το 2005 και ανήλθε σε 99,37% για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 99,93% για τις πιστώσεις πληρωμών. Σε σχέση με το 2004, δεσμεύθηκε επιπλέον ποσοστό 8,8% και καταβλήθηκε επιπλέον ποσοστό 4,7%. Οι πληρωμές ανήλθαν σε 3.587 εκατομμύρια εκ των οποίων τα 3.099 εκατομμύρια διοχετεύθηκαν στα προγράμματα 2000-2006 (στόχος 1: 2,753 εκατομμύρια: Leader+ 334,5 εκατ. ευρώ· PEACE 11,5 εκατ. ευρώ) και 487,4 εκατ. ευρώ για την ολοκλήρωση 78 προγραμμάτων της περιόδου προγραμματισμού 1994-1999. Το σύνολο RAL στο τέλος του 2005 ανήλθε σε 7,085 εκατ. ευρώ (σε σχέση με 7,657 εκατ. ευρώ το 2004).

Ύστερα από την εφαρμογή του «κανόνα n+2», αποδεσμεύθηκαν 37,2 εκατ. ευρώ (1,28 % συνολικά αναλήψεων υποχρεώσεων για την αντίστοιχη δόση).

2.1.4. ΧΜΠΙΑ

Συνολικά, το 2005 εκτελέστηκε το 99,57% των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και το 94,16% των πιστώσεων πληρωμών. Το σύνολο RAL για το ΧΜΠΙΑ στο τέλος του 2005 ανήλθε σε 222 εκατ. ευρώ (σε σχέση με 165,5 εκατ. ευρώ το 2004).

Σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του «κανόνα n+2», οι εκτιμώμενες αποδεσμεύσεις ανήλθαν σε 50 εκατ. ευρώ για το 2005 (8,9% του συνόλου των αναλήψεων υποχρεώσεων για το 2003).

2.2. Εφαρμογή των προγραμμάτων

2.2.1. Στόχος 1

Βάσει των στοιχείων που παρείχαν τα κράτη μέλη με τη μορφή ετήσιων πιστοποιημένων αιτήσεων πληρωμών (για περισσότερες πληροφορίες βλ. παράρτημα, μέρος 5), το 2005 τα προγράμματα του στόχου 1 εξακολούθησαν να διοχετεύουν επενδύσεις σε έργα βασικής υποδομής (40,1%), με περισσότερο από το ήμισυ του συνόλου των επενδύσεων στην εν λόγω κατηγορία για τις υποδομές μεταφορών (54,3% του συνόλου των υποδομών). Περισσότερο από το ένα τρίτο (34,5%) των κονδυλίων του στόχου 1 επενδύθηκε στο παραγωγικό περιβάλλον, με συνεχιζόμενη εστίαση στη στήριξη των ΜΜΕ και της βιοτεχνίας (30,4%). Οι επενδύσεις σε σχέδια που αφορούσαν το ανθρώπινο δυναμικό απορρόφησαν το 23,8% των πόρων στις περιφέρειες του στόχου 1. Οι παρεμβάσεις στον εν λόγω κλάδο κατανεμήθηκαν σχεδόν ισότιμα μεταξύ των πολιτικών της αγοράς εργασίας, όπως τα μέτρα για τους νέους και τους μακροχρόνια ανέργους (32,1%), την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση (30,8%) και άλλα μέτρα.

2.2.2. Στόχος 2

Στις περιφέρειες του στόχου 2, κύριο επίκεντρο των προγραμμάτων εξακολούθησε να αποτελεί το παραγωγικό περιβάλλον, με περισσότερο από το ήμισυ του συνόλου των χρηματοδοτικών πόρων (57%) να διοχετεύεται στην εν λόγω κατηγορία. Στο πλαίσιο του εν λόγω κλάδου, κυριάρχησε η ενίσχυση προς τις ΜΜΕ και τη βιοτεχνία, με 57,2%. Ο δεύτερος σημαντικότερος κλάδος παρέμβασης ήταν οι υποδομές, με 28,7% του συνόλου των πόρων του στόχου 2 να διοχετεύεται στον εν λόγω κλάδο. Σε αντίθεση με τα προγράμματα του στόχου 1, οι εν λόγω δαπάνες δεν αφορούν επενδύσεις σε βασικές υποδομές, όπως οι μεταφορές και το περιβάλλον. Αντίθετα, η χρηματοδότηση διοχετεύτηκε κυρίως στην αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και άλλων περιοχών σε παρακμή (43,9%). Σε ό,τι αφορά την κατηγορία των ανθρώπινων πόρων (10,1% του συνόλου των επενδύσεων στις περιφέρειες του στόχου 2), οι επενδύσεις διοχετεύτηκαν κυρίως στην ευελιξία του εργατικού δυναμικού, στην επιχειρηματική δραστηριότητα, την καινοτομία, την τεχνολογία της πληροφορίας και της επικοινωνίας (31,2% του συνόλου).

2.2.3. Στόχος 3

Οι επενδύσεις ΕΚΤ το 2005 εξακολούθησαν να εστιάζονται κυρίως στη στήριξη της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, ιδίως σε σχέση με τα μέτρα για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας στην αγορά εργασίας, τη διά βίου μάθηση και τις ίσες ευκαιρίες· ωστόσο, τα μέτρα για την προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος έλαβαν λιγότερη στήριξη. Σημειώθηκε διαφορά στην εφαρμογή των προγραμμάτων, σε χρηματοδοτικό επίπεδο, μεταξύ των κρατών μελών ΕΕ15, όπου τα προγράμματα εφαρμόζονται για μεγαλύτερο διάστημα, και των κρατών μελών ΕΕ10, καθώς ορισμένα κράτη μέλη συνάντησαν δυσκολίες στη δρομολόγηση ορισμένων σχεδίων και μέτρων το 2005 - πρώτο πλήρες έτος εφαρμογής προγραμμάτων μετά την προσχώρηση το Μάιο του 2004.

2.2.4. Τομέας της αλιείας εκτός του στόχου 1

Το έτος 2005 σημειώθηκαν βελτιώσεις στην εφαρμογή της διαρθρωτικής πολιτικής στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, σύμφωνα με την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Συγκεκριμένα, τα μέτρα που έλαβαν στήριξη ευθυγραμμίστηκαν στενά με τους στόχους της μεταρρύθμισης της κοινής αλιευτικής πολιτικής του 2002.

2.2.5. Κοινοτικές πρωτοβουλίες

2.2.5.1. Interreg

Η εφαρμογή 81 προγραμμάτων INTERREG III / Γειτνίαση εξακολούθησε να σημειώνει μεγαλύτερη πρόοδο το 2005. Σημαντικό εγχείρημα στο πλαίσιο των προγραμμάτων ήταν η επικαιροποίηση των ενδιάμεσων αξιολογήσεων. Κατά συνέπεια, σχεδόν όλα τα προγράμματα τροποποιήθηκαν το 2004 ώστε να λάβουν υπόψη τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων. Οι αρμόδιες αρχές για τα νέα προγράμματα μετά τη διεύρυνση, από τα οποία πολλά είναι προγράμματα γειτνίασης, κατέβαλαν ιδιαίτερη προσπάθεια να εξασφαλίσουν την επιτυχή δρομολόγησή τους. Επιπλέον, το πρόγραμμα στήριξης INTERACT εξακολούθησε να συνεισφέρει στην εξασφάλιση της αποτελεσματικής και επαρκούς εφαρμογής των

προγραμμάτων INTERREG III με τη διοργάνωση μεγάλου αριθμού εκδηλώσεων βέλτιστης πρακτικής και με την παραγωγή εγχειριδίων διαχείρισης.

2.2.5.2. Leader

Την περίοδο 2000-2006 εγκρίθηκαν περίπου 73 προγράμματα LEADER+. Από τις προτεινόμενες 938 ομάδες τοπικής δράσης (Local Action Groups - LAG) που διαχειρίζονται τις ενέργειες, επελέγησαν τελικά 892. Το θέμα της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής, η «χρήση φυσικών και πολιτισμικών πόρων», αποδείχθηκε το πλέον δημοφιλές. Σύμφωνα με τις εκθέσεις παρακολούθησης που υποβλήθηκαν το 2005, εγκρίθηκαν από την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού από 26 έως 178 σχέδια. Οι κύριοι τομείς παρέμβασης ήταν οι εξής: τουρισμός, στήριξη των ΜΜΕ, καινοτομία και ανάπτυξη χωριών και αγροτικής κληρονομιάς, βασικές υπηρεσίες προς τον αγροτικό πληθυσμό και αγροτική οικονομία.

2.2.5.3. Urban

Το 2005 εγκρίθηκαν 20 θεματικά δίκτυα, με διοργάνωση βάσει διαφορετικών θεμάτων. 179 πόλεις είναι εταίροι, συμπεριλαμβανομένων 36 πόλεων στα νέα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο της άτυπης συνεδρίασης υπουργών στο Bristol το Δεκέμβριο του 2005, δημοσιεύθηκε ο «*Αστικός έλεγχος 2005: βασικοί δείκτες για τις συνθήκες διαβίωσης στις ευρωπαϊκές πόλεις*⁵».

2.2.5.4. EQUAL

Το 2005 εγκαινιάστηκαν 2.000 σχέδια αναπτυξιακών συμπράξεων⁶ του δεύτερου γύρου EQUAL, οι οποίες επελέγησαν σε εθνικό επίπεδο κατά το 2004 και περιελάμβαναν περίπου 400 σχέδια στα νέα κράτη μέλη. Περίπου το ένα τρίτο των αναπτυξιακών συντάξεων του δεύτερου γύρου εστιάζεται στο θέμα της απασχολησιμότητας.

Τα αποτελέσματα των περίπου 1.400 αναπτυξιακών συμπράξεων του πρώτου γύρου EQUAL, οι οποίες είχαν ολοκληρώσει τις εργασίες τους κατά το 2004 και το 2005, αποτέλεσαν το αντικείμενο αρκετών σεμιναρίων σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

2.2.6. Καινοτόμοι ενέργειες

2.2.6.1. ΕΤΠΑ

Το 2005, οι περιφερειακές αρχές υπέβαλαν προσφορές για 51 καινοτόμους ενέργειες. Οι 28 καλύτερες επελέγησαν για υποστήριξη και ελήφθησαν αποφάσεις χρηματοδότησης για 22 από αυτές έως το τέλος του έτους. Τα προγράμματα διαρθρώνονται με βάση τα ακόλουθα θέματα: γνώση και τεχνολογική καινοτομία, κοινωνία της πληροφορίας και βιώσιμη ανάπτυξη.

⁵ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. <http://www.urbandaudit.org>

⁶ Οι αναπτυξιακές συμπράξεις αποτελούν επιχειρησιακούς φορείς της πρωτοβουλίας Equal που συγκεντρώνουν βασικούς συντελεστές (όπως τοπικές και περιφερειακές αρχές, ΜΚΟ, επιχειρήσεις, κοινωνικούς εταίρους) σε γεωγραφικό ή τομεακό επίπεδο για την καταπολέμηση των διακρίσεων και των ανισοτήτων.

2.2.6.2. ΕΚΤ

Κατά τη διάρκεια του έτους, ελήφθη απόφαση για 38 σχέδια που αφορούν τις τοπικές στρατηγικές απασχόλησης. Στο πλαίσιο του δεύτερου γύρου πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για «Καινοτόμα μέτρα για τη διαχείριση της αλλαγής» επελέγησαν 28 σχέδια. Περίπου 7 σχέδια επελέγησαν με θέμα τη «μεταφορά και διάδοση της καινοτομίας από τα σχέδια του άρθρου 6 του ΕΚΤ» που προορίζεται να ενθαρρύνει την υλοποίηση των ιδεών στο πλαίσιο των κύριων προγραμμάτων .

2.2.6.3. ΧΜΠΑ

Κατά το 2004 και 2005 δρομολογήθηκαν ενέργειες για την υλοποίηση των σχεδίων που επελέγησαν βάσει των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων του 2002 και του 2003. Μια εκ των υστέρων αξιολόγηση των διακρατικών σχεδίων για καινοτόμους ενέργειες στον τομέα της αλιείας ολοκληρώθηκε το 2005. Σύμφωνα με την αξιολόγηση, τα σχέδια που λαμβάνουν υποστήριξη στο πλαίσιο των κύριων επιχειρησιακών προγραμμάτων έτειναν να έχουν καλύτερες επιδόσεις από τα σχέδια καινοτόμων ενεργειών σε ό,τι αφορά τα κριτήρια όπως η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα, η ποιότητα του συστήματος παρακολούθησης και η βιωσιμότητα.

3. ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

3.1. Συνοχή με άλλες κοινοτικές πολιτικές

3.1.1. Ανταγωνισμός

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1260/99, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι όλες οι ενέργειες συμμορφώνονται με τη νομοθεσία ΕΚ, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για τις κρατικές ενισχύσεις. Σε περίπτωση που η Επιτροπή ενημερώνεται για τυχόν παράβαση της κοινοτικής νομοθεσίας, ή στην περίπτωση που αυτή αποδεικνύεται σε συνέχεια ελέγχων, λαμβάνονται τα απαιτούμενα μέτρα. Με σκοπό την πλήρη διαφάνεια, τα κράτη μέλη επισημαίνουν τα καθεστάτα κρατικών ενισχύσεων που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία στο πλαίσιο των προγραμμάτων τους. Για την ουσιαστική τροποποίηση του εν λόγω καταλόγου απαιτείται νέα σχετική απόφαση της Επιτροπής. Ωστόσο, το 2005 η Επιτροπή δεν έλαβε γνώση διαδικασιών για παράβαση.

3.1.2. Περιβάλλον

Το 2005, η Επιτροπή συνέχισε να ενθαρρύνει επενδύσεις για το περιβάλλον μέσω της πολιτικής συνοχής. Κύριο επίκεντρο αποτέλεσε η παροχή συγχρηματοδότησης για το κεκτημένο με ένταση επενδύσεων για τα αστικά λύματα, την παροχή ύδατος, και τη διαχείριση των αποβλήτων, ιδίως στα νέα κράτη μέλη. Η εφαρμογή της οδηγίας για τη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση στα μελλοντικά επιχειρησιακά προγράμματα στο πλαίσιο μιας εκ των προτέρων αξιολόγησης αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση για τα κράτη μέλη. Για τον κατάλογο των κύριων σχεδίων του κλάδου που λαμβάνουν στήριξη από το ΕΤΠΑ, βλ. μέρος 3 του παραρτήματος.

3.1.3. *Εσωτερική αγορά*

Η τήρηση των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις είναι εξαιρετικά σημαντική στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς. Όταν η Επιτροπή είναι αρμόδια για την έγκριση ενός μεμονωμένου σχεδίου, εξασφαλίζει είτε την τήρηση των εν λόγω κανόνων είτε ότι το κράτος μέλος αναλαμβάνει από μόνο του να τους τηρήσει. Στο πλαίσιο του προγραμματισμού, η Επιτροπή λαμβάνει πληροφορίες από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των ετήσιων εκθέσεων των προγραμμάτων. Το 2005, οι Γενικές Διευθύνσεις περιφερειακής πολιτικής και εσωτερικής αγοράς ανέπτυξαν «modus operandi» για το συντονισμό των ενεργειών της Επιτροπής σε περιπτώσεις παράβασης.

3.1.4. *Μεταφορές*

Σε συνέχεια της αναθεώρησης των κατευθυντήριων γραμμών της Κοινότητας για την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών δικτύων, οι προτεραιότητες για τις μεταφορές προηγούνται των άλλων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής. Για την προετοιμασία της περιόδου 2007-2013, πολλές νέες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για την πολιτική μεταφορών, όπως το ευρωπαϊκό σύστημα διαχείρισης κυκλοφορίας σιδηροδρόμων (ERTMS), οι θαλάσσιες αρτηρίες (Motorways of the Sea) ή τα δέκα σχέδια προτεραιότητας των διευρωπαϊκών δικτύων συμπεριλαμβάνονται στο σχέδιο κοινοτικών στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών για τη συνοχή. Για τον κατάλογο των κυρίων σχεδίων του κλάδου που λαμβάνουν στήριξη από το ΕΤΠΑ, βλέπε μέρος 3 του παραρτήματος.

3.1.5. *Ισότητα των φύλων*

Η Επιτροπή συνέχισε το έργο της για την προώθηση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και του ταμείου συνοχής. Μια ομάδα εργασίας υψηλού επιπέδου για την ισότητα των φύλων πραγματοποίησε δύο συναντήσεις με αντικείμενο τη συζήτηση για την εφαρμογή και την ανταλλαγή των καλύτερων πρακτικών.

3.2. **Συντονισμός των μέσων**

3.2.1. *Τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής*

Σε συνέχεια της διεύρυνσης της Ε.Ε. το Μάιο 2004, δέκα νέα κράτη μέλη καλύπτονται από το Ταμείο Συνοχής. Τα κράτη μέλη-δικαιούχοι είναι πλέον 13. Λόγω της οικονομικής ανάπτυξης, η Ιρλανδία δεν κρίνεται πλέον επιλέξιμη για τα ταμεία από την 1η Ιανουαρίου 2004. Το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ της, σε ποσοστό 138%⁷ του κοινοτικού μέσου όρου είναι πολύ υψηλότερο από το κατώτατο όριο επιλεξιμότητας του 90%.

Το κύριο μέσο συντονισμού μεταξύ των χρηματοδοτήσεων του Ταμείου Συνοχής και των διαρθρωτικών ταμείων είναι το στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς (ΣΠΑ) που υποβάλλεται από τα κράτη μέλη και προβλέπει τη γενική στρατηγική στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Το ΣΠΑ δίνει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να ελέγχει κάθε σχέδιο προς χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής προκειμένου να

⁷ Στοιχεία της Eurostat για το 2005.

αποφευχθεί η επικάλυψη της χρηματοδότησης με προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία.

3.2.2. Διαρθρωτικά ταμεία και Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων / Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

Εκτός από τις συνεχιζόμενες προσπάθειες το 2005 για το συντονισμό και τη συμπλήρωση της χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής και από τις εργασίες της ΕΤΕπ για την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, η Επιτροπή και η ΕΤΕπ ξεκίνησαν προπαρασκευαστικές εργασίες το 2005 για την επέκταση της συνεργασίας κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού. Οι στόχοι που ορίστηκαν για την επόμενη περίοδο εστιάζονται στη μεγαλύτερη συνεργασία σε όλα τα στάδια των εργασιών προγραμματισμού καθώς και σε συντονισμένη προσέγγιση της παρακολούθησης της εφαρμογής των σχεδίων και των προγραμμάτων.

Η JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in opean Regions - κοινή βοήθεια για τη στήριξη σχεδίων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες) είναι μια νέα διευκόλυνση τεχνικής βοήθειας με διαχείριση από την ΕΤΕπ. Το 2005 η Επιτροπή και η ΕΤΕπ συμφώνησαν στη θέσπιση και στη συγκρότησή της σε συνεργασία με την ΕΤΑΑ με σκοπό τη στήριξη της συνοχής τομέα των κρατών μελών. Η βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και σε επιχειρηματικά κεφάλαια για τις ΜΜΕ στις περιφέρειες της Ε.Ε. αποτελεί βασικό στοιχείο της ατζέντας της Λισαβόνας. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή και ο όμιλος ΕΤΕπ (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων - Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων), δρομολόγησαν το 2005 μία νέα κοινή πρωτοβουλία με το ακρωνύμιο “JEREMIE” (Joint opean Resources for Micro to Medium Enterprises) για τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση και την ανάπτυξη μικροπιστώσεων για τις ΜΜΕ στις περιφέρειες που λαμβάνουν στήριξη από τα διαρθρωτικά ταμεία για την επόμενη δημοσιονομική περίοδο.

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

Κατά το 2005, ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση της συνεισφοράς στη στρατηγική της Λισαβόνας. Η αξιολόγηση επιβεβαίωσε ότι τα προγράμματα που λαμβάνουν στήριξη από τα διαρθρωτικά ταμεία συνεισέφεραν ουσιαστικά στους στόχους της Λισαβόνας, παρά το γεγονός ότι ο επίσημος συντονισμός ήταν περιορισμένος, εκτός του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, μεταξύ της ατζέντας της Λισαβόνας και των μεμονωμένων προγραμμάτων. Σε πολλές περιφέρειες, περισσότερα από τα δύο τρίτα των δαπανών επικεντρώνονται σε δραστηριότητες που αφορούν άμεσα τους στόχους της Λισαβόνας και διαπιστώνεται σαφής αντίκτυπος σε σχέση με τους ποσοτικούς στόχους που επιτυγχάνονται. Σε περιφέρειες όπου μικρότερο μερίδιο των δαπανών του προγράμματος αφορά άμεσα την ατζέντα της Λισαβόνας, αυτό αιτιολογείται κυρίως από το μέγεθος της στήριξης για τα έργα βασικής υποδομής, γεγονός που αντικατοπτρίζει τις ιδιαίτερες επενδυτικές ανάγκες στις λιγότερο ευημερούσες περιφέρειες.

Κατά το 2005, δρομολογήθηκαν τρεις στρατηγικές μελέτες για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013: στρατηγική αξιολόγηση των προτεραιοτήτων επένδυσης στις μεταφορές στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, στρατηγική αξιολόγηση για το περιβάλλον και την πρόληψη κινδύνων και στρατηγική αξιολόγηση της οικονομίας που βασίζεται στην καινοτομία.

5. ΕΛΕΓΧΟΙ

5.1. ΕΤΠΑ

Το 2005, συνεχίστηκαν οι έλεγχοι για την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των κύριων στοιχείων των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου στα κράτη μέλη για τα κύρια προγράμματα. Μέχρι το τέλος του έτους, είχαν ολοκληρωθεί οι έλεγχοι για 52 προγράμματα. Τα κύρια προβλήματα που προέκυψαν από τις ελεγκτικές διαδικασίες ήταν ανεπάρκειες στους ελέγχους της πρωτοβάθμιας διαχείρισης⁸ και αδυναμίες στις διαδικασίες για την πιστοποίηση των δαπανών από την αρχή πληρωμής.

Σε ό,τι αφορά τα νέα κράτη μέλη, οι έλεγχοι επικεντρώθηκαν στην αξιολόγηση των περιγραφών συστημάτων που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 438/2001 και τους ελέγχους εξακρίβωσης της λειτουργίας των συστημάτων σύμφωνα με τη σχετική περιγραφή. Οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν εντόπισαν ορισμένες αδυναμίες, όπως η ανεπάρκεια των ελέγχων ποιότητας που διενεργούνται από τη διαχείριση και η έλλειψη ή η ανεπαρκής ποιότητα ελέγχων από τους εθνικούς ελεγκτικούς φορείς.

5.2. ΕΚΤ

Από το σύνολο των 214 επιχειρησιακών προγραμμάτων ΕΚΤ, πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε 55 (εκ των οποίων 34 είναι νέας γενιάς) κατά το 2005. Σύμφωνα με τα στοιχεία, οι έλεγχοι σε πρωτοβάθμιο επίπεδο από ορισμένες αρχές διαχείρισης ή ενδιάμεσους φορείς ήταν ανεπαρκείς, διαπιστώθηκαν διακοπές στη διαδρομή ελέγχου, ανεπαρκείς ή κατάλληλες διαδικασίες πιστοποίησης, ελάχιστος ή ανύπαρκτος διαχωρισμός καθηκόντων, αδυναμίες των συστημάτων ΤΠ και ανεπαρκές επίπεδο δημοσιοποίησης της χρηματοδότησης ΕΚΤ.

Επιτόπιοι έλεγχοι δείγματος υφιστάμενων συστημάτων κάλυψαν τα 19 από τα 25 προγράμματα ΕΚΤ σε όλα τα νέα κράτη μέλη.

Διενεργήθηκαν 14 έλεγχοι κλεισίματος, οι οποίοι κάλυψαν 40 προγράμματα από την περίοδο 1994-99 σε 8 κράτη μέλη.

5.3. ΕΓΤΠΕ

Για την περίοδο 1994-1999, το 2005 διενεργήθηκαν επτά έλεγχοι οι οποίοι και ολοκλήρωσαν το προβλεπόμενο πρόγραμμα των εκ των υστέρων ελέγχων για την εν λόγω περίοδο.

---

⁸ Το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 438/2001 της Επιτροπής προβλέπει τα εξής: «Τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου περιλαμβάνουν διαδικασίες για την επαλήθευση της των παραδοτέων προϊόντων και των υπηρεσιών που χρηματοδοτούνται, της πραγματοποίησης της απαιτούμενης δαπάνης, της συμμόρφωσης με τους όρους της σχετικής απόφασης της Επιτροπής βάσει του άρθρου 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 και με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες, ιδίως δε με τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών για τις οποίες χορηγείται συνδρομή από τα διαρθρωτικά Ταμεία στο πλαίσιο της συγκεκριμένης παρέμβασης, δημοσίων συμβάσεων, κρατικών ενισχύσεων (συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τη συσσώρευση των ενισχύσεων), προστασίας του περιβάλλοντος και ισότητας ευκαιριών».

Για την περίοδο 2000-2006 (EE-15), διενεργήθηκαν 7 έλεγχοι. Τυπικά προβλήματα που επισημάνθηκαν ήταν οι ανεπαρκείς έλεγχοι της διαχείρισης, η αδυναμία εξακρίβωσης των κριτηρίων επιλεξιμότητας σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας στον τομέα της γεωργίας και το χαμηλό επίπεδο των ανεξάρτητων ελέγχων.

Για την περίοδο 2004-2006 (EE-10) ολοκληρώθηκε η ανάλυση των περιγραφών των συστημάτων και διενεργήθηκαν 4 έλεγχοι.

5.4. ΧΜΠΑ

Το 2005 διενεργήθηκε συνολικά 7 επιτόπιοι έλεγχοι. Τρεις από τους εν λόγω ελέγχους αφορούσαν την εξακρίβωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των προγραμμάτων 2000-2006 σε τρία κράτη μέλη, ενώ ένας έλεγχος αφορούσε το κλείσιμο ενός προγράμματος 2000-2006. Τρεις επιτόπιοι έλεγχοι αφορούσαν καινοτόμους ενέργειες και ελέγχθηκαν επτά σχέδια σε τρία κράτη μέλη (Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ισπανία). Τα κύρια προβλήματα που επισημάνθηκαν αφορούσαν ορισμένες παρατυπίες, όπως οι υπερβολικές δηλώσεις δαπανών προσωπικού και εξόδων ταξιδιού και διαβίωσης, ο Φ.Π.Α και οι πληρωμές για μη τεκμηριωμένες δαπάνες. Τέλος, πραγματοποιήθηκαν αποστολές για την αξιολόγηση της λειτουργικότητας και της αποτελεσματικότητας των αρχών διαχείρισης και πληρωμής των νέων κρατών μελών.

5.5. OLAF

Κατά το 2005, η OLAF πραγματοποίησε 43 αποστολές στα κράτη μέλη σε σχέση με τα μέτρα που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία. Οι 24 από τις αποστολές αυτές αφορούσαν επιτόπιους ελέγχους, ενώ 19 αποστολές πραγματοποιήθηκαν για άλλους λόγους, π.χ. για τη συγκέντρωση πληροφοριών και για την υποστήριξη εθνικών διοικήσεων ή δικαστικών αρχών. Στα τυπικά προβλήματα που επισημάνθηκαν περιλαμβάνονταν ψευδείς δηλώσεις, ψευδή τιμολόγια και αδυναμίες συμμόρφωσης με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις.

Το 2005, τα κράτη μέλη κοινοποίησαν στην Επιτροπή, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1681/94, 3.356 υποθέσεις παρατυπιών όσον αφορά 466.617.970 εκατ. ευρώ, οι οποίες αφορούσαν πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν κατά τις περιόδους 1994-1999 και 2000-2006. Τόσο τα ποσά όσο και ο αριθμός των υποθέσεων σημείωσαν μικρή αύξηση σε σχέση με το 2004⁹. Τα εν λόγω αποτελέσματα απορρέουν πιθανώς από τις εργασίες που αναλήφθηκαν για το οριστικό κλείσιμο των προγραμμάτων για την περίοδο 1994-1999 και είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι μαρτυρούν μια αυξημένη ευαισθητοποίηση των κρατών μελών σε ό,τι αφορά τις υποχρεώσεις τους. Συνεπώς, η αύξηση ενδέχεται να απορρέει από την αυξημένη επαγρύπνηση και τη βελτιωμένη διαδικασία αναφοράς και όχι από την πραγματική αύξηση του αριθμού των παρατυπιών.

Κατά το 2005, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ.1681/94 τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2035/2005¹⁰ με σκοπό την απλούστευση των διαδικασιών και τη

---

⁹ 2004: αριθμός κοινοποιημένων υποθέσεων = 3 037· συνολικό ποσό σχετικό με την κοινοποίηση = 431 εκατ. €

¹⁰ EE L 328, 15.12.2005, σ. 8.

διασαφήνιση ορισμένων θεμάτων, με παράλληλη εξασφάλιση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας.

6. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

6.1. Επιτροπή για την ανάπτυξη και τη μετατροπή των περιφερειών (ΕΑΜΠ)

Το 2005 η ΕΑΜΠ ως επιτροπή διαχείρισης κλήθηκε να διατυπώσει γνώμη για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1681/94 για τις παρατυπίες και την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της χρηματοδότησης των διαρθρωτικών πολιτικών καθώς και την οργάνωση ενός συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό. Επίσης, ζητήθηκε η γνώμη της ΕΑΜΠ σχετικά με προτάσεις για διάφορους τύπους μέτρων τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτούνται σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999.

6.2. Επιτροπή ΕΚΤ

Η εν λόγω επιτροπή συναντήθηκε τέσσερις φορές σε ολομέλεια και έξι φορές στο πλαίσιο της τεχνικής ομάδας εργασίας. Συζήτησε ευρεία ποικιλία θεμάτων τόσο σε σχέση με την τρέχουσα εφαρμογή του ΕΚΤ όσο και για τις προετοιμασίες για το μελλοντικό γύρο προγραμματισμού.

6.3. Επιτροπή γεωργικών διαρθρώσεων και αγροτικής ανάπτυξης (ΕΓΔΑΑ)

Η Επιτροπή ΕΓΔΑΑ συνήλθε 8 φορές το 2005 και διατύπωσε ευνοϊκές γνώμες σχετικά με 32 τροποποιήσεις των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης βάσει του άρθρου 44 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999, και σχετικά με 13 τροποποιήσεις των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 του Συμβουλίου.

6.4. Επιτροπή διαρθρώσεων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (ΕΔΑΥ)

Το 2005, ζητήθηκε η γνώμη της εν λόγω επιτροπής σχετικά με τα ακόλουθα θέματα: τεχνική βοήθεια ΧΜΠΑ για το 2005· σχέδιο απόφασης της επιτροπής για το σχέδιο αριθ. I/0016/90/02 – Azienda Agricola LE CANNE· εκπόνηση κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων τον τομέα της αλιείας· σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1681/94 της Επιτροπής για τις παρατυπίες και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της χρηματοδότησης των διαρθρωτικών πολιτικών, καθώς και την οργάνωση ενός συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό.